

Анализ на често допускани грешки при кандидатстване по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

Държавен фонд „Земеделие“ -РА

2017

Обект на настоящия анализ е представянето на обобщена информация на бъдещите кандидати за често допусканите грешки при подаването на заявленията за подпомагане по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от ПРСР 2014-2020 при приема на заявления за подпомагане в края на 2015 година. С оглед на публикувания индикативен график за 2017 година вторият прием по подмярката ще се състои през месец септември, като целта на анализа е да предостави допълнителна информация на кандидатите за подобряване качеството на подаваните от тях проектни предложения.

Анализът има единствено информативен и препоръчителен характер с цел намаляване на срока за разглеждане на заявленията за подпомагане чрез намаление на забележките към проектите предложения.

I. Характеристика на приема по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти” от Програмата за развитие на селските райони

За периода от 30.11.2015 година до 18.12.2015 година, бе обявен приемът на заявления за подпомагане по мярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти” от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 със Заповед РД 09-781 от 06.11.2015 г. на министъра на земеделието и храните. Определеният бюджет по заповед е в размер на левовата равностойност на 100 000 000 евро /195 583 000 лв./. В последствие със Заповед РД 09-689 от 17.09.2016 г., финансовата помощ бе увеличена от министъра на земеделието и храните в размер до левовата равностойност на 80 794 849,00 евро /158 020 989,52 лв./.

➤ **Целите на подмярката са:**

1. по-добро използване на факторите за производство;
2. въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка;
3. подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост;
4. постигане на съответствие със стандартите на Европейския съюз (ЕС);
5. подобряване опазването на околната среда.

➤ **Подпомагат се проекти, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез:**

1. внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или
2. внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или
3. намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или
4. постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, и/или
5. подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или
6. опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или
7. подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или
8. подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или
9. подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или
10. подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

➤ **Финансови условия:**

Финансовата помощ за одобрени проекти е в размер 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, представени от микро-, малки или средни предприятия, а за проекти, представени от големи предприятия, финансовата помощ е в размер на 40 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на финансовата помощ се осигурява от кандидата, като участието на кандидата може да бъде само в парична форма.

Минималният размер на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 15 000 евро.

Максималният размер на общите допустими разходи по подмярката за целия период на прилагане на ПРСР 2014 – 2020 г., включително при кандидатстване с интегриран проект за един кандидат, е левовата равностойност на 3 000 000 евро.

Максималният размер на общите допустими разходи по подмярката за проекти за колективни инвестиции, представени от групи или организации на производители, включително при кандидатстване с интегриран проект за целия период на прилагане на ПРСР 2014 – 2020 г. за един кандидат, е левовата равностойност на 3 000 000 евро.

Финансовата помощ по проект може да бъде изплащана авансово, междинно и окончателно.

1. Брой на подадените заявления за подпомагане по области, сума на заявените разходи и сума на заявената субсидия:

Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“			
Област	Брой подадени проекти	Заявени разходи (лв.)	Заявена субсидия (лв.)
Пловдив	81	245 294 920,35 лв.	121 745 540,34 лв.
Пазарджик	32	88 790 607,85 лв.	44 395 304,43 лв.
Сливен	29	88 067 923,21 лв.	43 661 146,49 лв.
София (област)	28	96 469 709,26 лв.	47 830 983,94 лв.
Стара Загора	28	77 536 769,25 лв.	37 893 716,06 лв.
Благоевград	27	61 297 884,15 лв.	30 648 942,12 лв.
Бургас	25	69 960 460,95 лв.	34 401 760,96 лв.
Велико Търново	24	83 008 386,43 лв.	40 921 818,15 лв.
Добрич	24	76 204 224,84 лв.	38 102 112,46 лв.
Ловеч	24	61 389 999,84 лв.	30 225 810,30 лв.
Варна	23	66 987 409,38 лв.	33 390 689,31 лв.
Плевен	22	66 066 911,43 лв.	33 033 455,76 лв.
Хасково	22	57 792 446,69 лв.	28 896 223,37 лв.
Силистра	21	62 431 648,70 лв.	31 215 824,23 лв.
Ямбол	21	46 357 012,33 лв.	22 880 835,89 лв.
Враца	18	45 374 892,03 лв.	22 687 446,07 лв.
Шумен	18	43 129 832,41 лв.	21 564 916,25 лв.
Търговище	17	45 444 254,68 лв.	21 552 469,86 лв.
Монтана	16	35 251 847,08 лв.	17 625 923,57 лв.
Видин	14	43 050 571,93 лв.	20 800 655,18 лв.
Смолян	13	19 414 935,38 лв.	9 707 467,70 лв.
Габрово	11	30 862 354,17 лв.	15 431 177,11 лв.
Русе	11	23 753 054,17 лв.	11 680 832,79 лв.
София (град)	11	39 860 857,06 лв.	19 930 428,55 лв.
Перник	10	28 890 797,42 лв.	14 445 398,71 лв.
Кърджали	9	12 008 188,19 лв.	6 004 094,11 лв.
Кюстендил	9	10 891 168,27 лв.	5 445 584,15 лв.
Разград	9	34 244 654,68 лв.	16 937 217,46 лв.
Общо	598	1 664 173 438,97 лв.	825 227 633,74 лв.
Среден размер на заявената субсидия по подадените проекти			1 379 979,32 лв.

Таблица 1.

От посочените данни в Таблица 1 е видно, че най-много проекти - 81 бр. със сума на заявената субсидия от 121 745 540,34 лв. са подадени в област Пловдив, а най-малко – по 9 броя в три от областите – Кърджали, Кюстендил и Разград, съответно заявена сума на субсидията – 6 004 094,11 лв., 5 445 584,15 лв. и 16 937 217,46 лв.

В процеса на разглеждане на заявленията за подпомагане бяха установени редица неточности (предоставена некоректна или непълна информация) в проектните предложения и в тази връзка бяха изпратени уведомителни писма за предоставяне на допълнителна информация и документи до всички кандидати, чиито заявления за подпомагане попадаха в обхвата за финансиране от проведеното предварително класиране по подмярката. При част от заявленията за подпомагане след получаване на допълнителна информация от кандидата е установено, че заявлението за подпомагане или определен разход е недопустим, което е довело или до отказ на проектното предложение или до недопустимост на конкретен разход и съответно намаление на субсидията.

Във връзка с гореизложеното и с цел подобряване от една страна на качеството на подадените проекти, съответно намаление на изпращаните писма за искане на допълнителна информация и намаляване на административната тежест върху кандидатите при изготвянето и входирането на отговорите на тези писма от друга страна, Държавен фонд „Земеделие”-РА извърши преглед и обобщение на изпратените писма за искане на допълнителна информация, за които можете да се информирате от представената по-долу информация.

II. Често допускани грешки и примери

1. Грешки, свързани с допустими и недопустими разходи	
Описание	Пример
Често в проектите са включени дейности, касаещи единствено маркетинг на земеделски продукти, които не са получени в резултат на преработката им. Съгласно чл. 27 на Наредба № 20 от 27.10.2015г., тези разходи са недопустими като самостоятелен проект и/или дейност маркетинг на продукти с изключение на случаите, в които тези продукти са получени в резултат на преработка на селскостопански продукти, извършена от кандидата.	<p>1. Кандидатства се за закупуване на линия за сортиране и пакетиране на домати, които се явяват изходящ продукт, който не е подлаган на технологична обработка, в резултат, на която да са настъпили физико-химични изменения. В този случай линията/проекта са недопустими за подпомагане.</p> <p>2. Кандидатства се за: - сортираща линия на плодове като изходящият продукт е непреработен (сортирани пресни плодове) – в този случай линията не е допустима за подпомагане съобразно заложените данни в бизнес плана и технологичния проект. - сортираща линия на зеленчуци като изходящия продукт е преработен (напр. стерилизирани зеленчуци) – в този случай линията е допустима за подпомагане заложените данни в бизнес плана и технологичния проект.</p>

<p>Кандидатства се за инвестиции за закупуване на машини, софтуер, земя или сгради, които не са свързани с производствения процес, описан в проектното предложение. Съгласно чл.30 на Наредба №20 от 27.10.2015г., допустими за подпомагане са инвестиционни разходи свързани с изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за преработвателната дейност.</p>	<p>Земеделски производител, кандидатства за закупуване на машини за преработка на част от земеделската си продукция, като в инвестиционните разходи на проекта е включил освен машините за преработка и изграждане на сгради за съхранение на преработваната суровина, така и машини за първичното производство (трактори, закупуване на земя за първичното земеделско производство и т.н.).</p>
---	--

2. Грешки, свързани с документите

Описание	Пример
<p>Документ, издаван от други държавни и/или общински органи и институции, за които кандидатът при подаване на проекта е представил писмени доказателства, че е направил искане за издаването му от съответния орган, се оказва, че не притежава всички необходими реквизити.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разрешението за строеж не е влязло в сила. 2. Съгласно допълнително представеното разрешение за строеж, оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите не могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителя. 3. Становище за ОВОС с допълнителни ограничения, които трябва да бъдат спазени по време на изпълнение на проекта. 4. Становището за ОВОС не обхваща цялото инвестиционно намерение.
<p>След предоставяне на документ, издаден от други държавни и/или общински органи и институции, за които кандидатът при подаване на проекта е представил писмени доказателства, че е направил искане за издаването му от съответния орган се оказва, че документът не съответства на представените документи, придружаващи заявлението за подпомагане.</p>	<p>При приемането на заявлението кандидатът е представил входящ номер за издаване на разрешение за строеж, както и за одобрение на техническата документация. В хода на одобрението на техническия проект и издаването на разрешение за строеж за съответния обект се налагат промени в документацията, за да е в съответствие с изискванията на Закон за устройство на територията. Това от своя страна налага промяна на количествените сметки и съответно на количествено - стойностните сметки. При подготовката на отговора на писма за допълнителна информация, кандидатите не отразяват промените съгласно одобрените технически/работни проекти, което налага водене на допълнителна кореспонденция и забавяне на обработката на проекта.</p>

Част от документите, които са изготвени на чужд език и които се изискват по мярката, официални, по смисъла на Гражданския процесуален кодекс е само документът за правосубектност на чуждестранните лица – оференти (съгласно българското законодателство това е удостоверение за актуално състояние/извадка от търговския регистър). За него се изисква да бъде легализиран или с апостил. Апостилът се издава от страната на произход на съответния документ, издаден от определен държавен орган. Легализацията се извършва от Министерство на външните работи (МВнР). Всички останали документи, издадени от чуждестранно лице – оферти, фактури, договори са неофициални документи и за тях се изисква само превод от заклет преводач, за което се представя нотариално заверена декларация от преводача.

Неправилно окомплектоване на документи при подаване на проект. Подредбата на документите е необходимо да бъде съобразно тази в секции III - Придружаващи общи документи и секции IV- Придружаващи специфични документи на Заявлението за подпомагане. Неправилното подреждане забавя както приемането на документите и се увеличава възможността от допускане на грешки при окомплектоване на проекта.

3. Грешки, свързани с бизнес плана

Описание	Пример
Данните от бизнес плана не кореспондират с представените документи.	В заявлението за подпомагане е попълнена графа, в която е отбелязано, че ще бъдат открити нови 6 работни места, в Таблица Б „Допълнителна заетост на предприятието, свързана с изпълнението на проекта” на бизнес плана се поема задължение за допълнителни 5 нови работни места, а в Таблица 10 „Разходи за заплати и социални осигуровки”, са предвидени 11 нови работни места. Разминаванията водят до затруднение не само при определяне на точките по критериите за оценка съгласно Приложение №7, но и за коректното преизчисление на бизнес плана. Това налага предоставяне на допълнителна информация от кандидата, което води до забавяне на обработката на проекта.
Производственият капацитет на предприятието описан в бизнес плана не съответства на технологичния проект. Допуска се грешка при нанасянето на данните в Таблица 6 „Производствен капацитет на преработвателното предприятие съгласно технологичен проект” и описаните в технологията на производство продукти. Несъответствията са не само в количествата, но и при видовете произведени продукти.	Кандидатства се за изграждане на предприятие за замразяване плодове. В бизнес плана е предвидено замразяване на 500 тона малини и 500 черешки. В технологичния проект е описано, че в предприятието се замразяват малини, без да е описан капацитет при замразяване на черешите. В описателната част на технологията липсва и описание на производствените процеси при замразяване на черешки.
Бизнес планове не предвиждат изпълнение на изискванията на чл. 21 на Наредба №20 от 27.10.2015г. Производствената програма в бизнес плана трябва да покрива най-малко 50 на сто от капацитета на преработвателното предприятие за подпомаганата дейност.	

4. Грешки, свързани с декларации

Декларациите по чл.8,ал.3 и декларацията за нередности се попълват само от управителите на юридическите лица. В инструкциите за попълване е посочено, че декларацията се подписва задължително от представляващия и управляващия кандидата/ползвателя ЕТ, търговско дружество или юридическо лице, както и от лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по отношение на кандидата/ползвателя на помощта. Когато управляващите кандидата/ползвателя са повече от едно лице, декларацията се попълва от всички лица членове на управителните органи на кандидата/ползвателя, а в случай че членовете са юридически лица - от техния представител в съответния управителен орган, както и от прокуристите и търговските пълномощници, когато има такива.

Некоректно деклариране на партньорство/свързаност в декларация по чл.4, а, ал. 1 ЗМСП (по образец, утвърден от министъра на икономиката и енергетиката). В някои от случаите кандидатите отбелязват свързаност/партньорство на предприятието, но не представят приложенията с обобщени данни съобразно утвърдените инструкции за попълване на декларацията.

5. Грешки, свързани с попълването на таблици

Описание	Пример
Допускат се грешки при насянето на данните от Таблица 6 „Производствен капацитет на преработвателното предприятие съгласно технологичен проект” и тези в Таблица 7 „Производствен капацитет на преработвателното предприятие, планиран в Производствена и търговска програма”. Данните от Таблица 7 не кореспондират с производствената програма в бизнес плана.	Съгласно производствената програма на бизнес плана е предвидено производство на 500 тона замразени малини и 500 тона замразени череша. В Таблица 7 „Производствен капацитет на преработвателното предприятие, планиран в Производствена и търговска програма” е описано преработка на общо 800 тона замразени плодове, което не кореспондира с данните от производствената програма.
Допускат се грешки при определяне на референтния код в таблицата за допустими инвестиции.	При попълване на таблицата за допустими инвестиции в Секция II „Разходи за извършване на строително монтажни работи” са заявени разходи за „Изграждане на производствена сграда”, а в колона 12 е отбелязан код за „текущ ремонт”.

6. Други видове грешки

Описание	Пример
Офертите не съдържат подробна техническа спецификация на активите/услугите.	В представена оферта за доставка на линия за сушене на плодове липсват основни технически параметри на сушилната – размери, инсталирана мощност, капацитет и т.н., въз основа на които да бъде извършено обследване на представените оферти за съпоставимост. Това обстоятелство затруднява определянето на основателността на заявените за подпомагане разходи и води до изискване на допълнителна информация, с което се забавя обработката на проекта.

<p>При кандидатстване се представят технологични проекти, които не отговарят на изискванията на чл.23, ал.5 на Наредба №20 от 27.10.2015г. Технологичните проекти в сектор мляко и месо следва да бъдат заверени от Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ).</p>	<p>При кандидатстване е представен технологичен проект, който съдържа съвсем кратко описание на нормите за проектиране и графична част. В случаите, когато описанието на производствения процес не е подробно, липсват основни показатели като: годишен капацитет на производството, продуктова производствена програма, необходим персонал за осъществяване на заложените капацитети на производство, изисквания към суровините и т.н. В технологичния проект не е обоснована необходимостта от разходите за оборудване/съоръжения и изграждане/реконструкция/ремонт на производствените сгради, складовите помещения и др. В много от случаите технологичните проекти не съдържат количествени сметки, а там където са представени не са заверени от правоспособно лице.</p>
<p>При заявяване на точки съгласно критериите за подбор от Приложение № 7 от Наредба № 20 от 27.10.2015г., кандидатите не прилагат специфични документи необходими за оценката на проекта.</p>	<p>При кандидатстване в секция VII – „Критерии за подбор” на заявлението за подпомагане е отбелязано, че се заявяват точки по критерий 4 за биологично производство. В секция „Допълнителни документи, доказващи съответствие с приоритет по критериите за оценка” са приложени Предварителни договори с описани количества и цени на биологични суровини като доказателство, че са осигурени най-малко 75 % от суровините за преработвателното предприятие съгласно производствената му програма, но не са приложени сертификатите от контролиращото лице. Това води до изискване на допълнителна информация за цел изясняване на обстоятелствата към датата на подаване на заявлението. Предоставянето на тази информация води до допълнително забавяне на обработката на заявлението, което е и предпоставка за отнемане на точки по критериите за оценка.</p>
<p>Не се представя изчерпателна информация в отговор на уведомително писмо за непълноти и неясноти, въз основа на която да се извърши коректна преценка за основателност и допустимост на разходите и на проекта.</p>	<p>Кандидатства се за извършване на строително монтажни дейности на предприятие. При подаване на проекта е представен входящ номер, и техническа документация, която не е одобрена. В отговор на писмо за допълнителна информация са представени: издаденото разрешение за строеж, одобрената техническа документация и количествени сметки заверени от правоспособно лице, които не са разделени по части и подобекти, както и количествено - стойностни сметки, които не са изготвени съгласно исканите образци. Обобщените количествени сметки не дават възможност за съпоставяне на стойността на подобектите с определените референтни стойности.</p>

При кандидатстване за финансиране на инвестиции за производство на енергия от ВЕИ, представените анализи изготвени и съгласувани от правоспособно лице с компетентност в съответната област са непълни и не съдържат заключение, че произведената енергия от ВЕИ е за покриване само на собствените нужди на предприятието в изпълнение на условието по чл.26, ал.2 на Наредба №20 - проекти с инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса, се подпомагат, ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на предприятието.

Кандидатства се за закупуване на транспортни средства, които не са специализиран транспорт в съответствие с чл.30, ал.1 на Наредба №20 от 27.10.2015г.: лекотоварни автомобили, микробуси за превоз на персонал и др.

Несъответствие между изготвените и заверени от правоспособни лица количествени сметки, приложени към съответните части на техническата документация и количествено - стойностните сметки към договорите за доставка на оборудване или извършване на строително-монтажни дейности.